

**schrijvers/
titels** **Ds. W. de Bruin**

auteur Ds. W. de Bruin
achtergrond CGK Zutphen

bron
jaartal 2019
thema Preek

Inleiding of samenvatting inhoud artikel

In deze preek, gehouden in zijn eigen gemeente, de CGK Zutphen, in januari 2019 kort na de commotie om de Nashville Verklaring waarschuwt ds. Wim de Bruin tegen een 'standpuntenkerk'. 'Als standpunten in het centrum van het kerk-zijn komen te staan, dan zullen onze woorden elkaar schade berokkenen. Geknakte rieten worden gebroken en de kwijnende vlam dooft uit'. Jezus is gekomen om het recht van God te brengen: een situatie van herstel, heelheid en vrede, niet 'door de juiste mening heel hard te verkondigen. Maar Jezus brengt Gods recht door wie Hij is. Rondom Jezus komen mensen tot hun recht. Hij brengt mensen binnen in de liefde van God. Daarvoor is Hij gekomen. En daarbij gaat Jezus het voorzichtigst om met mensen die kwetsbaar zijn'. Hij besluit zijn preek als volgt: 'Ik zie zo een kerk voor mij die in nauwe verbondenheid met Jezus geen voorwaarden stelt aan homo's en lesbiennes maar die zegt: Kom in naam van Jezus zoals je bent. Ook als je leeft in een relatie. En tegelijk een kerk die net als Jezus niets af doet aan Gods heilige wil en bedoeling en heel Gods woord serieus neemt, ook waar Gods woord spreekt over homoseksualiteit en in nauwe verbondenheid met Jezus voor iedereen een begaanbaar weg zoekt om te groeien in heiligheid naar Gods bedoeling'.

Gods vraag aan ons zal niet zijn: 'had je het juiste standpunt?', maar: 'heb je liefgehad, elke naaste, als jezelf?'

Preek, gehouden op zondag 19 juni 2016 in de CGK Zutphen vanuit Mattheus 12:14-21

Gemeente,

Er is de achterliggende week een bom ontploft in christelijk Nederland. Een bom geladen met onzorgvuldig gekozen worden. Een bom die ook te vroeg is afgegaan. En de schade is groot. Het scherven rapen is nog maar net begonnen.

Sommigen van ons voelden verdriet, omdat het ging om over onze eigen vriend of vriendin, of ons eigen kind. Anderen voelden zich genoodzaakt om op hun werk hierop in te gaan, omdat hun collega's er niets van begrepen. Misschien voelde je ook wel verdriet omdat je dacht: 'dat gewone geloof dat we vroeger hadden, waarin we dingen duidelijk mochten zeggen, mag dat nog wel? Mogen we nog wel gewoon zeggen wat de Bijbel zegt?' Het leidde tot boze christenen onderling. En dat levert misschien nog wel de meeste schade op: gelovigen die elkaar met woorden te lijf gaan.

Ik had het deze week een beetje druk, en daarom had ik de preek voor deze zondag vorige week al geschreven. De preek zou gaan over de doop van Jezus. In dat bijbelgedeelte (Lucas 3:20-21) horen we hoe de Vader tegen Jezus zegt: 'Jij bent mijn geliefde Zoon, in jou vind ik vreugde.' Dat zijn woorden uit Jesaja 42:1-7. Toen ik die tekst vorige week, nog voor het hele Nashville-gebeuren, las, vond ik dat al een hele mooie tekst over Jezus: Hij zoekt geen woordenstrijd op, maar Hij heeft liefde voor kwetsbare mensen.

Vorige week zondagmorgen, toen die bom net was afgegaan, las ik volgens mijn bijbelleesrooster diezelfde tekst in Mattheus 12:14-21, waar opnieuw diezelfde tekst instaat: geen woordenstrijd, maar oog voor kwetsbare mensen. En die tekst heb ik in mijn achterhoofd gehouden bij mijn eigen reacties op het thema van de Nashville-verklaring. Hoe wij praten, welke woorden wij gebruiken, dat betekent ontzettend veel. Ik heb mezelf altijd voorgenomen om de kerkdienst nooit te gebruiken om over 'kwesties' te preken. Simpelweg omdat ik dan twintig minuten tot een half uur heb om mijn standpunt uiteen te zetten, en u als gemeente niet terug kunt praten. Dat acht ik weinig opbouwend. En iemand zei eens tegen mij: 'je kunt in de kerk heel goed een discussie winnen, maar je broeder of zuster verliezen.' Daarom preek ik vandaag niet over dit thema om een discussie te winnen. Ik ben zelf trouwens ook nog wat zoekend. Maar ik preek erover omdat ik denk dat deze tekst ons vandaag allemaal wat te zeggen heeft. Deze tekst werpt licht op de vraag: wat voor kerk zijn wij eigenlijk?

We lopen namelijk als gereformeerden het risico om een standpuntenkerk te zijn. We schrijven dan een beleidsnotitie over vrouw en ambt, ongehuwd samenwonen of de kinderdoop, en we gebruiken vervolgens het standpunt om elkaar aan af te meten en te zeggen: 'jij deugt wel en jij deugt niet'. Maar als op die manier standpunten in het centrum van het kerk-zijn komen te staan, dan zullen onze woorden elkaar schade berokkenen. Geknakte rieten worden gebroken en de kwijnende vlam dooft uit. Als we op die manier kerk zijn, dan volgen we Jezus sowieso niet. Als Jezus in de wereld komt dan komt Hij niet om standpunten te verkondigen en daar mensen op af te rekenen. Jezus gaat vaak in gesprek met mensen. Maar op het moment dat zo'n gesprek de sfeer krijgt van een discussie waarin ze Jezus willen pakken, dan loopt Hij weg. Niet dat Hij de discussie niet kan winnen, we zien in de Bijbel genoeg voorbeelden dat Hij dat wel kan. Maar het was gewoon zijn doel niet.

De geschiedenis van Mattheus 12 laat dat ook zien. De Farizeeën staan in de synagoge te kijken of ze Jezus kunnen betrappen op het overtreden van het sabbatsgebod. Ze hebben in de eeuwen daarvoor geleerd om de Schriften zo te lezen dat het voor hen heel duidelijk is: op de sabbat mag je niet werken. Ze hebben met elkaar de Schrift uitgelegd en ze hebben er een vrij goed beeld van wat er allemaal wel mag en wat er niet mag op de sabbat. En ze proberen nu Jezus op dat punt te pakken. En Jezus kiest één goed voorbeeld om uit te leggen wat hij gaat doen: het voorbeeld van een schaap dat in een kuil valt en dat je ook op de sabbat

Dit document is gedownload van <http://www.homoindekerk.nl>

redt. En vervolgens geneest Hij de man die daar ziek in de synagoge zit. Vervolgens loopt Hij naar buiten, want Hij is niet gekomen om die discussie te winnen, maar om die gekwetste man met zijn zere arm bij God te brengen. En zo gaat Hij vervolgens ook om met zijn identiteit als Zoon van God (Mat. 12:16). Hij praat daar liever niet over. Omdat dat afleidt van zijn werkelijke missie, het redden van mensen.

Dat is dan ook de reden dat Mattheus in hoofdstuk 12 die woorden uit Jesaja 42 weer oppikt. Mensen willen een woordenstrijd, maar Jezus is in deze wereld gekomen om het recht van God te brengen. Dat recht moeten we trouwens hier niet juridisch lezen, alsof Jezus met een lijst geboden komt. Als we deze tekst in Jesaja en Mattheus in de context lezen dan blijkt dat het ergens anders om gaat. Het recht van God, dat komt overeen met een situatie van herstel, heelheid en vrede. Iets waar we ons nu nauwelijks iets bij voor kunnen stellen, omdat we geloven dat Jezus dat in de toekomst pas echt komt brengen.

Jezus brengt die situatie van heelheid en vrede niet door de juiste mening heel hard te verkondigen. Maar Jezus brengt Gods recht door wie Hij is. Rondom Jezus komen mensen tot hun recht. Hij brengt mensen binnen in de liefde van God. Daarvoor is Hij gekomen. En daarbij gaat Jezus het voorzichtigst om met mensen die kwetsbaar zijn. Mensen die anders zijn, om dat woord maar te gebruiken, mensen die aan de rand van de samenleving staan, die ontvangen de bijzondere aandacht van Jezus. Symbolisch vind ik zijn omgang met melaatsen. Die mensen mochten niet in hun dorp wonen. Die hoorden er niet bij. Ze mochten door niemand aangeraakt worden, maar Jezus strekt zijn hand uit en raakt ze aan. Dat is zoals Hij optreedt. Jezus omarmt kwetsbare mensen en brengt ze thuis in de liefde van God.

Wat betekent dit optreden van de Heer nu voor de kerk van vandaag? Ik las er van de week een treffend beeld over. Er was een boer in Amerika en die boer had geen hek om zijn land. Een Nederlandse toerist vroeg hem: 'waarom heb jij geen hek om je land?' De boer zei: 'in het midden ligt een bron.' Dat beeld appelleert bij mij aan een diep verlangen als het gaat om de kerk. Dat we niet onze identiteit als kerk laten bepalen door hekken en grenzen, maar dat we dat laten bepalen door de bron die in het midden ligt. Iedereen die daar naartoe wil geven we vrije toegang. En als mensen van die bron drinken, dan gaat er echt wel wat met ze gebeuren. Maar we hoeven als medechristenen niet angstvallig te controleren wát er dan gaat gebeuren. Een prachtig beeld: een kerk die niet bepaald wordt door een hek, maar door een bron.

Vanuit deze houding wil ik dan iets zeggen over hoe we als gelovigen vandaag zouden moeten omgaan met homoseksuelen en transgenders. En dan besef ik heel goed dat ik hier voor me mensen zien die daar heel persoonlijk mee te maken hebben. Misschien wachten jullie wel op een duidelijk standpunt van mij. Ik vind het lastig om dat te geven, om de reden die ik al zei. Ik vind de preek daar niet het geschikte medium voor. En eigenlijk denk ik dat die duidelijke mening niet zo heel erg belangrijk is. De vraag die belangrijker is is: hoe gaan we om met iemand die vanwege zijn of haar geaardheid het risico loopt gekwetst te worden, juist in de kerk. En ik hoop dat wij met elkaar in staat zijn om de houding van Jezus te laten zien. Omarmend richting mensen, ongeacht welke opvatting je precies hebt over het huwelijk. Omarmend richting mensen, die – en dan zeg ik het maar weer – anders zijn.

Ik heb trouwens op een bepaalde manier ook moeite met dat taalgebruik, over anders-zijn, omarmen, naast mensen gaan staan en zo. Voor je het weet straal ik namelijk uit als heteroseksuele getrouwde man die voor zover anderen weten keurig binnen de lijntjes kleurt. Dat ik als hetero voorzichtig omga met jou als homo of transgender. Dat is nogal neerbuigend. Ik die het netjes doe ga voorzichtig om met jou die het minder netjes doet. Alsof ik door mijn hetero zijn al beter ben dan een ander. En ik wil het niet zo zien. Maar in dat taalgebruik laat ik het vaak wel zien. En dat is mijn zonde. Op die manier kijken naar jou als medemens. En ik doe mijn best om je te zien als 100% gelijk aan mij.

Maar dat kan alleen door de genade van de Here Jezus. Omgaan met medemensen lukt alleen als ik mezelf heb laten zien als zo'n geknakt riet en kwijnende vlam, opgeraapt door Jezus. Want wat Jezus hier zegt dat gaat niet alleen over mensen die wij naar de rand toeschuiven. Dit gaat over elk mens. Dit is wat wij zijn: een bevend rietje. En als we niet door Jezus worden opgeraapt dan zijn we helemaal niets. Als we niet thuisgebracht zijn in de liefde van God dan hebben we geen leven.

Komende middagdiensten preek ik uit de Dordtse Leerregels. En die leerregels proberen te verwoorden dat genade ook echt genade is. Dat je 100% uit genade gered bent. Want, zo zegt dat geschrift, alleen als je

Dit document is gedownload van <http://www.homoindekerk.nl>

beseft dat je uit genade gered bent dan leer je een nederige houding tegenover andere mensen. Tegenover God zijn we allemaal gelijk omdat we allemaal hetzelfde nodig hebben. En we zijn alleen gered dankzij de genade van Jezus Christus.

Ik ga ervan uit dat er deze ochtend homoseksuelen en transgenders in de kerk zitten. En stel je voor dat je dat aan nog niemand hebt verteld, dan wil ik je uitnodigen om dat te vertellen aan iemand uit de kerk die je vertrouwt. En dan hoop ik simpelweg dat God ons de genade geeft om goed met je om te gaan. Want heel eerlijk. Met jou ben ik daar nog niet helemaal gerust op. Want hoe komt het dat ik onder de 200+ leden van onze kerk niemand ken die homoseksueel of transgender is? Het zou heel toevallig zijn als er echt niemand is. Ik ken een beetje statistiek en als er zo'n 5 tot 7% van de bevolking anders geaard is dan moeten we er dus in onze kerk een stuk of 10 hebben. Het kan natuurlijk zijn dat ze er ooit waren en inmiddels weg zijn. Het kan ook zijn dat ze nog heel onveilig in de kast zitten. En dat roept bij mij de vraag op: zijn wij als kerk werkelijk een veilige plek? Wat dat betreft zijn we helaas zo veilig als de onveiligste schakel. Maar ik hoop en bid dat Gods ons leert en helpt om het goed te doen.

Er is nog een probleem dat we als kerk hebben. En dat zit opnieuw in de taal die ook ik vaak uit. Dat zit er in als we tegen jou als homo of transgender zeggen: jij hebt een probleem en ik kom naast jou staan en ik draag dat probleem met je mee. En dat is goed bedoeld en als mensen dat zeggen dan kun je daar blij mee zijn.

Maar achterliggende week heb ik opnieuw gezien dat jij niet degene bent met het probleem, maar wij, als kerk. Wij hebben een probleem en dat is de achterliggende week heel groot naar buiten gekomen. Wij hadden namelijk onze leer keurig op orde. Het klopte, we begrepen het en we konden het uitleggen. God heeft man en vrouw geschapen en aan elkaar gegeven en zo is het. En alles wat anders is, dat is niet goed. Toen kwamen jullie. En jullie legden de terechte vraag in het midden van de kerk neer: 'maar hier ben ik, en ik ben anders'. Eerst hebben we geprobeerd, als kerk, om dat te ontkennen. Daarna hebben we er een psychisch probleem van gemaakt. Psychiaters op jullie afgestuurd, pastoraat bedreven om te proberen je geaardheid te veranderen. Maar die bleek niet te veranderen. En jullie zijn er nog steeds en jullie zeggen: 'hier ben ik.' En wij zijn in de war als kerk. Want onze leer klopt niet meer helemaal met het leven. Het leven heeft teruggepraat. En wij zitten als kerk met elkaar in een grote identiteitscrisis. Een crisis die ongeveer elke kerk, van Rooms-Katholiek tot Pinkstergemeente, raakt. En die crisis leidde tot de verwarring en harde taal van afgelopen week.

Jullie zijn een indringende vraag aan ons. En de belangrijkste vraag die jullie aan ons stellen is: kunnen wij liefhebben wie anders zijn? Want als we later in Gods oordeel komen en voor Gods troon staan, dan zal de vraag aan ons niet zijn: 'had je het juiste standpunt? Klopte je leer?' Maar de vraag zal zijn: 'heb je liefgehad, elke naaste, als jezelf?'

Amen

¹ Uit Bid, Luister, Leef van Rick Timmermans

¹ Volgens mij heb ik deze van Arie-Jan Mulder, die dat zelf in elk geval nadrukkelijk in de praktijk brengt.

¹ Deze gedachte ontleen ik aan de mooie blog van Jan Wolsheimer <http://www.eeuwigheid.nl/de-nashville-verklaring/>

¹ Zie Jesaja 40:27. Jesaja 42:1 is daar het antwoord op.

¹ Marcus 1:41

¹ Op de Twitteraccount van Alex ten Cate.

¹ Nav deze preek maakte mijn echtgenote de opmerking dat ik de Lesbiënnes ben vergeten. Een terechte opmerking. Ik gebruik echter het woord homoseksueel voor zowel mannen als vrouwen. Dus lees het aub in die zin inclusief.

¹ Ik merk dat ik in preken vaak een inclusief 'ik' gebruik in plaats van een inclusief 'wij'. Zo laat dit ik hier zich lezen.

¹ Ik ben hier in de 'wij' 'jullie' gaan praten, merkte ik. Niet omdat ik niet geloof dat homo's en transgenders ook bij het 'wij' van de kerk horen. Maar omdat de 'jullie' lange tijd buiten het blikveld van de kerk lagen, en pas relatief kort écht op ons netvlies staan. En omdat ik inderdaad geloof dat homoseksualiteit en transgenderisme een door God gegeven indringende vraag aan de kerk is.